БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 297 (8517)
ДЕКАБРИИН 20
ПЯТНИЦА
1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай

1957 оной декабриин 16—17-до Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум болоо.

ЦК-гэй Пленум иимэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ:

1. Коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнүүдэй дүн тухай (элидхэлшэ нүхэр М. А. Суслов).

2. СССР-эй профессиональна союзуудай хүдэлмэри тухай (элидхэлшэ нүхэр В. В. Гришин).

Зүбшэhэн асуудалнуудаараа Пленум тусхай тогтоолнуудые абаа. Эдэнь газетэнүүдтэ толилогдобо.

ЦК-гэй Пленум нүхэр Н. А. Мухитдиновые КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүнээр hунгаа.

Нүхэд Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко болон Н. А. Мухитдиновые КПСС-эй ЦК-гэй секретарьнуудаар Пленум hунгаhан байна.

Коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнүүдэй дүнгүүд тухай

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй 1957 оной декабриин 17-до баталан абаhан тогтоол

1957 оной ноябрь соо Москвада болоошо коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнүүдэй хэhэн хүдэлмэри, гаргаhан шиидхэбэринүүд дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөнэй ехэ амжалта мүн болоно гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй Пленум тэмдэглэнэ. Марксизм-ленинизмын hургаалые үндэhэ болгон социалистическэ лагериин ба дэлхэйн бүхы коммунистическэ хүдэлөөнэй улам нягтаар эмхидэн жагсажа байhые эдэ Зүблөөнүүд тон тодоор элирхэйлэн харуулаа. Дэлхэйдэхинэй түүхын мүнөөнэй шатада эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэгшэ коммунистнуудай гол шухала зорилгонуудые тодорхойлон соносхоhон, уласхоорондын бүхы коммунистическэ хүдэлөөе нягтаруулан батадхаhан, компартинуудай хоорондын холбоо барисаа[illegible] бэхижүүлhэн ябадал эдэ Зүблөөнүүдэй тон шухала дүн болоно.

Москвада болоошо социалистическэ оронуудай коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй, тэрэшэлэн 64 ороной коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэнэрэй Зүблөөнүүд дэлхэйн коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй суртал бодолой, политическэ удхатай ехэ илалта туйлаа. Коммунистическэ хүдэлөөндэ hанал бодолой алгасал үүдхэхэ, худхаляа гаргаха гэжэ дэлхэйн хархис этэгээдүүдэй зүгhөө hүүлэй үедэ ехээр оролдожо байhан дээрэhээнь, энэ илалтамнай бүри ехэ удхашанартай болоно. Ноябрьдахи Зүблөөнүүдэй дүнгүүдынь хархис этэгээдүүдэй түсэбүүдтэ эсэргүү шиидхэхы шанга сохилто болоо.

Энэ Деклараци ба эб найрамдалай Манифест хадаа дэлхэйдэхи социалистическэ байгуулалтын хуби заяанай түлөө, бүгэдэниитын амгалан тайбан байдалай хуби заяанай түлөө, бүхы хүн түрэлтэнэй ерээдүйн hаруул hайхан байдалай түлөө коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай ехэ харюусалгатай байhанаа ойлгоhон мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй, элсүүлэн жагсааха, эмхидхэн нэгэдхэхэ ехэ хүсэтэй документнүүд болоно. Компартинуудай Зүблөөнүүд эб найрамдалай түлөө, амгалан ёhoop зэргэ оршон байхын түлөө тэмсэлые дэлхэйн политикын үндэhэн шухала зорилго мүн гэжэ соносхоод, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй ба коммунистическэ хүдэлөөнэй, эб найрамдал хүсэдэг бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй мүнөө сагта бүри ехэ хүсэлэлгэ гаргаха ёhотой гол шэглэлые заажа үгөө.

Энэ Декларацимнай коммунистическэ партинуудай хамтын дүй дүршэлые үндэhэ болгон, марксизм-ленинизмые саашадань хүгжөөлгын жэшээ болоно. Тус Деклараци хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе мүнөөнэй уласхоорондын байдалай, мүнөө үеын гол шэглэлэй талаар абажа, марксистско-ленинскэ ёhoop сэгнэhэн байха юм. Энэ Деклараци дэлхэйн социалистическэ ёho гурим тогтоолгын ба бэхижүүлгын талаар социалистическэ оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай хэжэ байгаа хүдэлмэриин дүй дүршэлые согсолбо. Гэхэтэй хамта, капиталистическэ оронуудтахи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй дүй дүршэл, мүн колони болгогдоhон ба бэеэ даагаагүй оронуудтахи арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй дүй дүршэл Деклараци дотор согсологдонхой. Тиимэ болохолоороо, дайнай хойто тээхи бүхы үе соо дэлгэрhэн уласхоорондын хүдэлмэришэнэй ба коммунистическэ хүдэлөөнэй дүй дүршэл тус Деклараци дотор шэнжэлэгдэжэ, согсологдоhон удхатай.

Мүнөөнэй уласхоорондын хүгжэлтын шухала шухала асуудалнуудаар КПСС-эй XX съездын хэhэн тобшололнууд, үгэhэн заабаринуудые ахадүү компартинууд бүрин дэмжэнэ, энэнь уласхоорондын бүхы коммунистическэ хүдэлөөнэй адли суртал бодолтой, hаналаа нэгэдэнхэй байhые гэршэлнэ гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй Пленум ханангяар тэмдэглэнэ.

Дайн байлдаанда эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы партинуудтай, хүдэлөөнүүдтэй, тус тус нюурнуудтай харилсаа холбоо хэхэ хэрэгтэ коммунистнуудай бэлэн байhые Зүблөөнүүдэй документнүүд дотор элирхэйлэн мэдүүлhэниинь ямар удхатайб гэхэдэ: эб найрамдал хүсэдэг национальна ба демократическа бүхы хүсэнүүдэй хүдэлмэришэн ангиие тойрон нэгэдэлгэдэ, шадаал hаа ехээр зэбсэглэхэ гэжэ үрьдилдэлэг гол зэмэтэд, дэлхэйн шэнэ дайнда бэлэдхэхэ түсэб эмхидхэгшэд ба үүдхэгшэд болоhон ехэ капиталай ээрхэг түримхэй монополистическэ бүлэгүүдые илган таhалха ябадалда туhалха байна.

Хүдэлмэришэн ангиин гол шухала хэрэгэй түлөө тэмсэлэй, мүн засаг түрые абахын ба социализм байгуулхын түлөө тэмсэлэй талаар коммунистическэ болон социал-демократическа партинуудай хоорондо харилсаа холбоо, нэгэдэл байгуулжа болохо байhые коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Зүблөөнүүд онсолон тэмдэглэбэ. Ябуулгаяа нэгэдхэсэл гэhэн энэ уряае бүхы үнэнтэ социалистнууд, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ хабаададаг бүхы хүнүүд ба ажал-ябуулагшадай дуулахань шухала байна гэжэ ажалшадай аша туhа, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлэй аша туhа эрид шууд эринэ.

Мүнөө уласхоорондын коммунистическэ хүдэлөөнэй зэргэдэ гол ехэ аюул тохёолдуулжа байhан ревизионизмтай эрид шууд тэмсэхэ, тэрэшэлэн олониитэhээ таhардаг ба хооhон суртал баримталдаг ябадалые зайсуулха шухала гэжэ Деклараци дотор хэлэгдэhэн заабаринууд коммунистическэ партинуудые суртал бодолой, эмхидэлэй талаарнь бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала удхашанартай. Социализмын замда ороhон бүхы оронуудта хамаатай социалистическэ революциин, социалистическэ байгуулалтын ёho гуримууд тухай, тэрэшэлэн ондо ондоо оронуудай онсо өөрэ байдалые хараада абаха тухай, социалистическэ оронуудай нэгэдэлые улам бэхижүүлхэ шухала тухай, тэдэнэй хани харилсаанай гол ёhонууд тухай, дэлхэйн социалистическэ ёho гуримай түүхэтэ ехэ удхашанартай, тэрэниие улам бэхижүүлхэ шухала байhан тухай; ондо ондоо оронуудай социализмда орохо элдэб формонууд тухай асуудалнуудые энэ Деклараци дотор тайлбарилhан ушар социализмын илалтын түлөө тэмсэхэ теоретическэ түгэс хүсэтэ зэбсэгээр коммунистическэ партинуудые зэбсэглэнэ, оппортунистнуудта эсэргүү шанга сохилто хэнэ.

Бүхы оронуудай коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай хоорондын холбоо, харилсаае улам хүгжөөхэ хэрэгтэ эдэ Зүблөөнүүдэй угаа шухала удхашанартай байhые КПСС-эй ЦК-гэй Пленум онсо ханангяар тэмдэглэнэ. Хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай уулзалгануудые хэхын, хоёр талаhаа информаци абалсахын хажуугаар, коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай бүри үргэн зүблөө хэжэ байха шухала гэhэн эдэ Зүблөөнүүдэй тобшолол дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөнэй хүгжэлтын мүнөөнэй эрилтэнүүдтэ, мүн эб найрамдалай түлөө, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлэй талаар эдэнэй урда табигдаад байhан түүхэтэ зорилгонуудта бүрин таарана.

Компартинуудай түлөөлэгшэнэрэй энэ Зүблөөн манай партида, Советскэ Союзай арадуудта бүхы ахадүү партинуудай гүн ехэ талархалтай, этигэдэг, найдадаг байhые эли тодоор гэршэлэн харуулаа. Бүхы дэлхэйн ажалшадай үмэнэ Советскэ Союзай нэрэ хүндын хэлбэришэгүйгөөр ургажа байhаниинь Агуу ехэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойн hайндэрэй үедэ үшөө дахин харагдаа. Коммунистическэ общество амжалтатайгаар байгуулха, манай ороной ба бүхы социалистическэ лагериин хүсэ шадалые бэхижүүлхэ, арадуудай хоорондын эб найрамдалай түлөө саг үргэлжэ тэмсэхэ, бүхы дэлхэйн ажалшад ба демократическа хүсэнүүдтэй хани барисаанай ба пролетарска ёhoop hаналаа нэгэдэлгын хэрэгые улам бэхижүүлхэ гээшэ уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй үмэнэ, бүхы оронуудай ажалшадай үмэнэ бэелүүлхэ интернациональна уялгамнай болоно гэжэ Советскэ Союзай коммунистнууд, бүхы совет арад мэдэнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти энэ Декларациие, эб найрамдалай Манифестые советскэ коммунистнуудай ажал-ябуулгадаа хүтэлбэри болгохо шухала документнүүд мүн гэжэ тоолоно. Энэ Деклараци ба эб найрамдалай Манифестые бүхы республиканууд, хизаарнууд болон областьнуудай партийна эдэбхитэд, бүхы коммунистнууд, городууд ба районуудай партийна эдэбхитэдэй суглаанууд, партийна эхин организацинууд нэгэн hаналтайгаар, ехэтэ hайшаан дэмжээ. Советскэ Союзай Коммунистическэ парти бүхы коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудтай холбоо барисаагаа саашадаашье саг үргэлжэ бэхижүүлхэ, советскэ патриотизмые пролетарска интернационализмтай нягтаар тааралдуулан зохилдуулгын, социалистическэ лагериин оронуудай арадуудта, бүхы оронуудай ажалшадта хани барисаанай ёhoop, хүндэлэн хандаха үзэл сурталтайгаар совет хүнүүдые хүмүүжүүлхэ байна.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум иигэжэ **тогтообо:**

1. Зүблөөнүүдэй баталан абаhан түүхэтэ документнүүдые—Деклараци, эб найрамдалай Манифестые бүрин hайшааха.

2. Коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай Зүблөөнүүд дээрэ КПСС-эй ЦК-гэй делегациин хэhэн ажал-ябуулгые hайшааха.

3. Коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай Зүблөөнүүдэй удхашанар ба баталан абаhан документнүүдэйнь удхые партиин бүхы гэшүүдтэ, ажалшадта үргэнөөр тайлбарилан ойлгуулхыень, тус Зүблөөнүүдэй дүнгүүд тушаа хэhэн ниитэ-политическэ хүдэлмэрээ манай орон доторхи коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ улад зониие улам олоор элсүүлхэ, СССР-эй ажалшадые советскэ патриотизмын, пролетарска интернационализмын, эб найрамдал хүсэдэг бүхы арадуудтай хани барисаатай байха үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ хэрэгээ улам hайжаруулха ябадалда зорюулхыень партийна организацинуудта дурадхаха.

Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрогшо хэмэл одонуудай ябадал тухай

Декабриин 19-нэй үглөөнэй 6 часта хоёрдохи хэмэл одон газар дэлхэйе 664 дахин тойроо. Мүн энэ хүршада түрүүшын хэмэл одон 1146 дахин дэлхэйе тойроhон байна.

Хойто широтагай 0 болон 28 градусай хоорондо, мүн урда широтагай 0 болон 7 градусай хоорондо наранай гарахын урда тээ үүлэгүй сэлмэг байгаа hаань, хоёрдохи хэмэл одые миин нюдөөр хаража болоно. Хойто широтануудта наранай ороhоной hүүлээршье 8 болон 26 градусай хоорондо тус одон харагдаха байна.

Киномеханигай хүндэтэ уялга

— Мүнөө үдэшэ к у л ьтбазадамнай кино харуулагдахань, киномеханик шэнэ фильм асараа. Ажалайнгаа hүүлээр бултадаа сугларжа, hонирхолтой картина харахамнай ха юм, — гэhэн хөөрэлдөө колхоз, совхозуудай фермэ, гүүртэнүүдтэ хододоо шагнахат. Үнэхөөрөөшье мүнөө кино гансал хото город, хүдөө тосхонуудта бэшэ, харин холын малшад, модошод, загаhашадташье саг үргэлжэ харуулагдадаг болонхой. Юуб гэхэдэ, шэнэ шэнэ кинофильмнүүдые саг соонь хараха гээшэ бүхы совет хүнүүдэй культурна эрилтэнүүдэй нэгэниинь болоо бшуу.

Арад зониие коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ кино харуулга горьтойхон hуури эзэлхэ ёhотой гэжэ манай парти заадаг гээшэ. Мүнөө республикымнай хүдөө тосхон бүхэндэ, холын фермэ, бригада бүхэндэ кино харуулха арга боломжо бии. Хүдөө нютагуудта киноустановконууд жэлhээ жэлдэ олошорно. Тэрэшэлэн нүүдэл кино аймаг бүхэндэ хүдэлжэ, холын фермэ, гүүртэнүүд дээрэ ажаллагшадта саг соонь шэнэ кино харуулна.

Киноагрегадууд, киноаппарадуудые эрхим hайнаар хүдэлгэжэ, кинокартинануудые ажалшадта харуулха хэрэгтэ киномеханигууд тон ехэ үүргэ дүүргэдэг. Арад зоной культурна эрилтые гүйсэд хангажа, жэшээтэ hайн ажалаараа шалтарhан киномеханигууд республика доторнай яhала олон. Киномеханигуудай дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ Түнхэнэй, Хэжэнгын, Кяхтын ба бусад аймагуудай киномеханигууд республика соогоо түрүүлжэ ябана. Тэдэнэр ажалшадта кино харуулха түсэбөө hара бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээнь, энэ оной арба hарын түсэб Түнхэнэй киномеханигууд 126 процент, хэжэнгынхид —119, кяхтынхид—116 процент дүүргэhэн байгаа.

Түрүү киномеханигуудай зэргэдэ Н. Б. Пардиев (Хэжэнгэ), А. Ф. Власин (Түнхэн), Г. Н. Агильдин (Хори) ба бусад ябалсана. Эдэ нүхэд киномеханигуудаар үни удаан хүдэлхэ зуураа, нилээд ехэ дүй дүршэлтэй, арад зоной дунда хүндэтэй болонхой. Тэдэнэр ажалдаа үнэн сэхээр хандана, ажалшадай культурна эрилтые хангаха гэжэ үбэлэйшье ханхинама хүйтэндэ, зунайшье аяма халуунда оролдоно. Кино харагшадай дурадхалые бэелүүлхын түлөө тэдэнэр ороной түгээ наукын, культурын, ажахын туйлалтануудые харуулhан hонирхолтой кино асардаг. Илангаяа холын фермэ, гүүртэнүүдтэ ерэжэ, малшадта хүдөө ажахын амжалтанууд тухай кино харуулгада тэдэнэр онсо анхаралаа табина.

Гэбэшье, түрүү киномеханигуудай ажалай дүй дүршэл республикымнай бүхы киномеханигуудай дунда дэлгэрүүлэгдээгүй байhан шалтагаанhаа республика доторнай кино харуулга юрэнхыдөө хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Зарим колхозууд кино харуулхада таарамжатай түхеэрэлгэ бэлдэнэгүй, илангаяа фермэ, гүүртэнүүд дээгүүр кино харуулха газар байдаггүй. Тиимэhээ кино харуулга зарим нютагуудта таhалдуулагдажа, хүн зондо кино харуулха түсэб дүүргэгдэнэгүй. Энэ талаар Ториин, Байкало-Кударын, Тарбагатайн аймагуудые онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эдэ аймагуудай олон хүн зон, илангаяа холын малшад кино хараха аргагүйдэнэ. Жэшээнь, Ториин аймагай киномеханигууд энэ жэлэй үнгэрhэн арба hарын түсэб миин лэ 65 процент дүүргэhэн байха юм. Тэндэхи зарим киномеханигууд жаяг заршамгүй дээрэhээ хүдэлмэриингөө график хододоо эбдэдэг, кино шанар муутайгаар харуулдаг байха юм. Арад зондо кино харуулга гээшэ политическэ удхашанартай хэрэг мүн гэжэ олон киномеханигуудай үшөөл хүсэд ойлгоогүй байhаниинь гэмшэлтэй. Сэлэнгын совхозой Асуулай hаамхай үнеэдэй гүүртэдэ бүри август hараhаа хойшо кино харуулагдаагүй. Тэндэхи киномеханигууд кино асарха транспорт байхагүй гэжэ шалтаг бараад, энэ гүүртэдэ оройдоо ерэнэгүй. Теэд, энэ гүүртэ дээрэ кино харуулмаар таарамжатай гэршье үгы, совхозой дирекци эндэ культбазашье барюулнагүй. Баргажанай аймагай «Большевик» колхозой хониной фермэ Сухая гэжэ тосхондо оршодог. Тэндэ кино үни заяанай хонишодто харуулагданагүй. Иимэрхүү баримтанууд үшөөл олон газарта дайралдаhаар.

Ажалшадай дунда ниитэ-политическэ, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри hайжаруулха тухай асуудал хэлсэхэдээ, КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой VIII пленум кино харуулгада горьтой анхарал табиhан байна. Ажалшадта, илангаяа холын тосхонуудта, мал ажалай фермэнүүд дээрэ хүдэлдэг хүнүүдтэ, модошодто, загаhашадта кино hайнаар харуулхыень тус пленум республикын Культурын министерство болон Облпрофсоведые уялгалаа. Тосхон бүхэндэ hара соогоо 4—5 дахинhаа үсөөн бэшэ кино харуулхаар нүүдэл киногой график зохёожо, ябаха харгыень тодорхойлхо, эрдэм ухаанай, хүдөө ажахын, документальна фильмнүүдые харуулха, кино харуулгын шанарые hайжаруулха хэрэгтэй гэжэ пленум зааhан байна. Эрдэм ухаанай, хүдөө ажахын фильмнүүдые колхознигуудтаа зорюута харуулхын түлөө аймагуудай культурын таhагуудтай хэлсээ баталхыень колхозуудай правленинүүдтэ зууршалагданхай.

Нүхэд киномеханигууд! Арад зондо кино харуулгые hайжаруулха ябадал гол түлэб таанадhаал, мэргэжэл шадабариhаа, үүсхэл эдэбхиhээтнай дулдыдадаг ха юм. Партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлжэ байhан ажалшадтаа гоё hайхан фильмнүүдые hайн шанартайгаар, саг үргэлжэ харуулха зорилго танай урда табигданхай. Республикынгаа түрүү киномеханигуудhаа жэшээ абаад, социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, энэ шухала зорилгоёо нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэгты!

Яхад арадай искусство

СССР-эй Ехэ театрын филиал соо болоhон түгэсхэлэй концерт

Советскэ Эхэ оромнай бүхы арадуудайнгаа соёл культурые тон анхаралтайгаар хүгжөөнэ. Союзна болон автономно республикануудай литература, искусство өөрынгөө национальна түхэл янзые алдангүйгөөр hалбаран бадарна. Искусство, литературадаа туйлаhан амжалтануудаа харуулхаяа ерэhэн декадада хабаадагшадые манай ороной түб хото халуунаар угтадаг.

Россин гүрэнтэй Яхадай ниилэhээр 325 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Яхадай литература болон искусствын вечернүүд Москвада декабриин 10-hаа 17 хүрэтэр болоо. Түгэсхэлдэнь Ехэ театрын филиалай сценэ дээрэ ехэ концерт харуулагдаа. Элдэб янзын наада харуулhан Яхадай түлөөлэгшэдые сугларагшад халуунаар амаршалба.

Нүхэд Н. И. Беляев, Л. И. Брежнев, Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник, Н. А. Мухитдинов, П. Н. Поспелов, Д. С. Коротченко, Я. Э. Калнберзин, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, В. П. Мжаванадзе, М. Г. Первухин концертдэ байгаа.

СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. А. Маслов, КПСС-эй Яхадай обкомой секретарь С. З. Борисов, Якутска АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. Д. Нартахова, Якутска АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо С. И. Неустроев, Якутска АССР-эй Культурын министр Г. В. Попов мүн концертдэ байлсаа.

Концерт ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Ленинградай Ленинэй орденто металлическа заводые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Эсэгэ оронойнгоо энергомашина бүтээлгые хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалта туйлаһанайнь түлөө, мүн байгуулагдаһаар 100 жэл гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, **Ленинградай металлическа заводые Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1957 оной декабриин 18.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Выксунска металлургическа заводые Ленинэй орденоор шагнаха тухай

Ажал хүдэлмэридөө амжалта туйлаһанайнь түлөө, мүн байгуулагдаһаар 200 жэл болоһонтойнь дашарамдуулан, **Выксунска металлургическа заводые Ленинэй** орденоор шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1957 оной декабриин 18.

ВЧК-гэй түрүүшын түрүүлэгшэ Ф. Э. Дзержинский.
ТАСС-эй фотохронико.

СОВЕТ ГҮРЭНЭЙ АЮУЛГҮЙЕ 40 ЖЭЛЭЙ ТУРШАДА ХЁРХО НАРИНААР САХИГША

40 жэлэй урда тээ, 1917 оной декабриин 20-до Арадай Комиссарнуудай Совет хадаа контрреволюцитай, мүн хорото ябуулгануудтай тэмсэхэ Бүхэроссиин Онсо Комисси байгуулха тухай шиидхэбэри В. И. Ленинэй үүсхэлээр абаһан юм. Энэ орган (хуряангыгаар хэлэхэдэ — ВЧК) Советскэ республикын гүрэнэй аюулгүй байдалые хамгаалха пролетариадай зэбсэг болохо ёһотой байгаа.

Тунхаришагүй, үнэн сэхэ большевик, революциин дайсадтай хэзээдэшье эбсээгүй, зондо энэрхы сэдьхэлтэйгээр хандадаг, хёрхо хурса, партидаа, мүн арадтаа хүндэтэй болоһон Феликс Эдмундович Дзержинскиие партимнай ВЧК-гэй толгойлогшоор тиихэдэ табяа бэлэй.

Агуу́ехэ Октябриин социалистическэ революциин болоходо унагаагдаһан мүлжэгшэ ангинууд—капиталистнууд болон помещигүүд, пролетариадай диктатурын бүхы дайсад гадаадын империалистнуудтай хамтаржа, революцида эсэргүү ябуулга эмхидхэжэ, һүйд түбэг татажа, нюдарган баяшуулай үймөө, сагаан гвардиинхидай үгэсэлгэ хэжэ эхилһэн байгаа. Эдэ бүгэдэтэй тэмсэхын тула Бүхэроссиин Онсо Комиссиие (ВЧК) байгуулха хэрэгтэй болоһон юм. Революциин хэрэгтэ ВЧК-гэй түүхэтэ ехэ удхашанартай байһыень тэмдэглэн, В. И. Ленин иигэжэ хэлэһэн байна:

«Өөһэдынгөө эдлэжэ байһан эрхые хүдэлмэришэн, таряашадта тэмсэлгүйгөөр хэзээшье үгэхэгүй мүлжэгшэдэй дэлхэй дээрэ байгаа сагта ВЧК шэнги эмхи зургаангүйгөөр ажалшад засагаа барижа шадахагүй». (В. И. Ленин, зохёолнууд, 33 том, 150 хууд.).

Байгуулагдаһан түрүүшын үдэрһөө эхилээд, Онсо Комисси дайсадай тагнуулшадта, үгэсэлгэ хэгшэдтэ, ажал хүдэлмэридэ һаад хэгшэдтэ, хонжоо наймаашадта эсэргүүгээр эрид шууд тэмсэжэ, орон дотор революционно гурим тогтоожо эхилһэн юм.

Совет засагые унагааха зорилгоор эмхидхэгдэжэ байһан хэдэн хархис үгэсэлгэнүүдые ВЧК элирүүлһэн байна.

1918 оной июлиин 6-да «зүүнэй үзэлтэй» эсернүүд Советскэ Росси Германи хоёрой хоорондо дай үүсхэхэ зорилгоор Германиин элшэн сайд Мирбахые алаһан байгаа. Мүн тэдэнэр революцида харша үймөө эмхидхэжэ, һүни телеграф эзэлээд, Кремлиие томо буугаар буудаха һэдэлгэ хэһэн юм. Гэбэшье, үглөөгүүр багта эдэ эсернүүдэй хорото ябуулгань элирүүлэгдэжэ, дарагдаа һэн. Үймөөе усадхаха хэрэгые В. И. Ленин өөрөө хүтэлбэрилһэн юм.

1918 оной августын 30-да аймшагтай мэдээсэл орон доторнай тараба: Москвада эсер эхэнэр Каплан гэгшэ Владимир Ильичын амиhые хорото муухайгаар хаһаха гэһэн һэдэлгэ хэһэн байна. Революциин вождьдо добтолго хэгдэбэ гэһэн мэдээсэл арад зониие ехээр доһолгоо һэн. Дайсадые гам хайрагүйгөөр хюдаха гэһэн эрилтэ ажалшад тиихэдэ табяа бэлэй. Хүдэлмэришэн ангиин дайсадай иимэ хорото муухай хэрэг үйлэдэжэ байхадань, бидэнэр тэдэниие олоорнь үгы хэхэ баатай болобобди гэжэ Бүхэроссиин Онсо Комиссиин хэһэн хандалга соо Ф. Э. Дзержинский бэшэһэн байна.

ВЧК-гэй ажал-ябуулгые шангадхаха, мүн тэрэнэй хүдэлмэриие бүри эмхи гуримтай болгохо зорилгоор харюусалгата олон партиин гэшүүдые тэрээндэ оруулха гэһэн тогтоол Арадай Комиссарнуудай Совет нүхэр Дзержинскиин элидхэлээр сентябриин 5-да абаһан байна.

Онсо Комисси партитай, Соведүүдтэй болон арадтаяа илангаяа нягта холбоотой байха ёһотой. Иимэ холбоо барисаагүйгөөр «ВЧК-гэй ябуулһан хүдэлмэринь үрэгүй хосорхо» гэжэ Ф. Э. Дзержинский тэрэ элидхэл соогоо онсолон тэмдэглэһэн байна.

Тиигэжэ партиин Центральна Комитедэй хүтэлбэреэр, бүхы совет арадай туһаламжаар 1918 оной августһаа декабрь болотор Онсо Комисси Рязаньда, Костромада, Борисоглебскдэ, Астраханьда, Царицында болон бусад хэдэн городуудта эмхидхэгдэһэн, революцида харша үгэсэлгэнүүдые элирүүлжэ, үгы хэһэн байха юм.

ВЧК-гэй дайшалхы ажал-ябуулгыень В. И. Ленин, РКП(б)-гэй ЦК үндэрөөр сэгнэһэн байна. Пролетариадай диктатурые Онсо Комиссиин сэхэ бэелүүлжэ байһаниинь айхабтар шухала; энэ талаар тэрэнэй дүүргэжэ байһан үүргэнь сэгнэшэгүй ехэ; — гэжэ 1918 оной ноябриин 7-до болоһон ВЧК-гэй хүдэлмэрилэгшэдэй митинг дээрэ Владимир Ильич хэлээ бэлэй.

Гадаадын, дотоодын дайсадтай эсэргүүгээр гурбан жэлэй туршада хүндэ хүшэр эрхэ байдалда тэмсэжэ дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр совет арадай орон доторoo индустриализаци хэжэ, хүдөө ажахытаниие бүгэдыень хамтаруулан, нюдарган баяшуулай ангиие усадхажа эхилхэдэнь, мүлжэгшэ ангинууд хүдөө газарташье, городуудташье бүри шангаар тэмсэжэ эхилһэн байгаа. Зэбсэгтэ тулалдаа хэжэ, Совет засагые хэзээшье унагаажа шадахагүйбди гэжэ ойлгоһон ангиин дайсад хадаа манай гүрэнэй **ажахыда** һаад түбэг, хоро хүргэжэ эхилһэн байгаа. Тиихэдэнь, тэдэнэй олон тоото нюуса эмхинүүдые Онсо Комисси үгы хэжэ, тэдэнэй түсэбүүдые бурyyтуулаа һэн.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ чекистнүүд партийна органуудай хүтэлбэри доро хүдэлжэ, Германиин болон Японой эльгээһэн тагнуулшадые, хорото дайсадые элирүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хээ юм.

Мүн энэ үедэ троцкистско-бухаринска этэгээдүүдэй хорото ябуулга элирүүлэгдэһэн байгаа.

Советскэ Союз дотор социалистическэ обществын байгуулагдахада, оронoймнай ажабайдалда гүнзэгы ехэ политическэ хубилалта хэгдэһэн, мүлжэгшэ ангинууд усадхагдаһан, арад зоноймнай морально-политическэ нэгэдэл байгуулагдаһан юм. Тиихэтэй хамта, Совет гүрэнэй дүүргэдэг үүргэнь ондоо болоо бэлэй.

Мүлжэгшэ ангинуудай, тэдэнэй үлэгдэлнүүдэй орон дотор хэжэ байһан дайсан харша ябуулгые дараха, капиталистическэ гурим һэргээхын тулада унагаагдаһан ангинуудай хэжэ байһан тэмсэлые дараха үүргэ тэрэ үедэ Совет гүрэнэй үмэнэ табигдахаяа болиһон байгаа. Гэхэтэй хамта, гадаадын дайсадһаа ороноо хамгаалха, мүн капитализмые һэргээхэ зорилгоор гадаадын империалистическэ гүрэнүүдэй болон тэдэнэй тагнуулай зүгһөө хэгдэхэ добтолгоһоо социалистическэ байгуулалтые хамгаалха гэһэн социалистическэ гүрэнэй шухалын шухала иимэ үүргые мартажа болохогүй байна,—гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сесси дээрэ 1957 оной ноябриин 6-да хэһэн элидхэл соогоо Н. С. Хрущев заагаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ гүрэнэймнай аюулгүй байдалые сахидаг органууд партиин Центральна Комитедэй заабаряар, гитлеровскэ Германиин болон тэдэнэй туһамаршадай тагнуулай хорото муухай түсэбүүдыень саг дары элирүүлдэг, мүн «союзнигуудайнгаа» тагнуулай ажал-ябуулгатай амжалтатайгаар тэмсэдэг һэн. Гэхэтэй хамта, чекистскэ органууд хадаа дайсанай ара талада партизануудай тэмсэл эмхидхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаададаг байгаа. Партизануудай отрядуудай хүтэлбэрилэгшэд байһан алдарта чекистнүүд Орловский, Медведев болон бусадай нэрэ агууехэ дайнай баатарлиг түүхэдэ хэтэ мүнхэдөө оронхой.

Дайнай һүүлээр дэлхэй дээрэ ниитын хоёр системэ — социалистическэ болон капиталистическэ системэ бии болонхой. Америкын засагаархид социалистическэ оронуудта хорото ябуулга хэхэ, тэдэнэй хэрэгүүдтэ бүдүүлигээр хамаархаха ябадалые түүхэдэ эгээл түрүүлэн гүрэнэй политикын хэрэг болгоһон байха юм. Империалистическэ гүрэнүүд олон мянган тагнуулшадые социалистическэ оронуудта эльгээхэ гэжэ оролдоно. Тиимэһээ шпионуудые, диверсантнуудые болон алууршадые, элдэб худал хуурмаг үгэ тараагшадые саг дары элирүүлхэ, манай арюун һайхан оронһоо тэдэниие сэбэрлэхэ гээшэ гүрэнэй аюулгүй байдалые сахиха советскэ органуудай, манай ороной эрхэтэн бүхэнэй арюун нангин уялга мүн.

Гүрэнэй аюулгүй байдалые сахиха органууд тогтоогдоһон сагһаа хойшо партиин заабаряар, партиин хинамжа доро хүдэлдэг зэбсэгтэ отряд мүн.

Совет арадай галзуу дайсад—Берия, Абакумов болон тэдэнэй туһамаршад гүрэнэй аюулгүйе сахиха органуудай хүдэлмэриие партиин зүгһөө хинан шалгуулхагүй, парти, правительствые тэдэ органуудай мэдэлдэ оруулха, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ хүдэлмэрилэгшэдые айлгаха, нэрыень хухалха, муу болгохо гэжэ оролдодог байгаа.

Парти болон Советскэ правительство партиин, арадай эдэ дайсадые элирүүлээд, социалистическэ хуули сахилгые бэхижүүлхэ, урдань хэгдэһэн алдуу болон хазагайруулгые заһаха талаар ехэ хүдэлмэри хээ юм. Тиигэжэ чекистскэ органуудта тохёолдоод байһан аягүй байдал усадхагдажа, тэдэниие партимнай урдынхидаал адли хүтэлбэрилдэг, саг үргэлжэ хинажа байдаг болоһон байна.

Һэргымжэеэ дээшэлүүлхыень, гүрэнэй аюулгүйе сахиха органуудые бэхижүүлхыень, эб найрамдалда, арадуудай аюулгүй байдалда эсэргүү хорото ябуулга хэдэг этэгээдүүдые саг соонь элирүүлхыень Коммунистическэ партиин XX съезд совет арадые уряалаа.

Совет хүнүүдэй үндэр ехэ политическэ, революционно һэргымжэтэй байха бүринь, гадаадын болон дотоодын дайсадта эсэргүүгээр тэдэнэй эбсэшэгүйгөөр, тэсэмгэйгээр тэмсэхэ бүринь коммунизм байгуулха, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал тогтоохо хэрэгтэ улам ехэ амжалтанууд туйлагдаха юм.

Полковник **Д. Иванов.**
Майор **В. Стенькин.**

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБЫЕ ЗААТАГҮЙ ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЕ

☆ ☆

4 миллион түхэригэй эд бараан

Нютагай промышленностиин болон олзоборилгын кооперациин системын Улан-Удэ городой предприятинуудай хүдэлмэришэд энэ жэлдэ урдынхиһаа амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ байна. Эдэ предприятинууд ажалшадай ажаһуудалда хэрэгтэй эд бараа үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэбэ. Мүнөө жэлэй түсэбһөө гадуур 4 миллион шахуу түхэригэй үргэн хэрэглэлэй эд бараан үйлэдбэрилэгдөө. Эдэ предприятинуудай хүдэлмэриие нёдондоной энэ үеынхитэй жэшэхэ болоо һаа, ажалайнь бүтээсэ 12 процентээр дээшэлһэн байха юм.

Городой эдэ предприятинууд урда жэлнүүдтэ бүхы дээрээ иимэ амжалтатайгаар түсэбөө дүүргэдэггүй һэн. Энэ жэлдэ ажал ехэтэй хүдэлмэриие механизацилдаг, ажалай түрүү дүй дүршэл, шэнэ технологи үйлэдбэридэ үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоһоор түрүүшынгээ үрэ дүн харуулжа байна. Кировэй нэрэмжэтэ, «Кооператор-комсомолец», «Кооптруд», «Победа» гэжэ олзоборилгын артельнүүдэй коллективүүд социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсажа байна. Кировэй нэрэмжэтэ артелиинхидэй бүтээһэн шаажан гүйлгэһэн элдэб амһартанууд гансахан республика доторнай бэшэ, мүн ондоо областиин ажалшадаар һайшаагданхай. Элдэб үнгын зурагтай кастрюли, гүсэ, табаг болон бусад амһартанууд магазинуудта элбэгээр худалдагдана. Тэрэшэлэн «Кооператор-комсомолец» артелиин хүдэлмэришэдэй оёһон трикотажна хубсаһан ажалшадай зүгһөө һайн сэгнэлтэдэ хүртэһэн байна.

Городой эдэ предприятинуудай үйлэдбэрилдэг продукциин хэмжээн нёдондонойхиһоо һураггүй дээшэлээ. Ажалшадай элбэгээр хэрэглэдэг түмэр орон, стул, стол болон бусад хэрэгсэлнүүд олоор гаргагдадаг боложо байна. Гэбэшье, олзоборилгын энэ системын Серовой нэрэмжэтэ, «Керамик» гэжэ артельнүүд үшөөл хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилһөөр. Эдэ предприятинуудта продукци үйлэдбэрилхэ 11 һарын түсэб үшөө дүүргэгдээгүй.

И. Елшин.

ТРАКТОРИСТ СЕРГЕЙ ПОЛЯНСКИЙ

Нэбшытэрээ унагаагдаһан олон модоной дундуур ашаатай тракторай хүүехэ абяан үглөөнэй жабарта холоһоо соностоно. Дүтэлжэ ерэхэдэ, отологдоһон модонуудые гэшүүһэтэй зандань шагтагалһан энэ трактор пунктын дээдэ складта модоёо буулгамсаараа түргөөр эрьелдэжэ, хадын үгсэлүүр өөдэ зурыһан харгыгаар табилуулжа ороно. Тракторай кабинада хадаатай Улаан туг дээрэ «Ажалай үндэр бүтээсын түлөө» гэһэн үгэнүүд алтаар бэшээтэй...

Энэ тракторые жолоодогшо комсомолец Сергей Полянский Шулуутайн леспромхозой Кокэтын пунктын түрүү трактористнуудай нэгэн болоно. Нүхэр Полянский даажа байһан тракторта техническэ һайн харууһа хэдэг туладаа ажалайнгаа бүтээсые ехээр дээшэлүүлжэ шадаа. Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, леспромхозойнгоо комсомольско организациин дамжуулгын Улаан тугые абаһан юм. Тэрэ гэһээр хоёр һара болохоёо байна. Энэ үе соо бүри һайнаар хүдэлмэрилжэ, Улаан тугаа бүхөөр барижа ябана. Үдэр соо 49 кубометр[illegible] таллуулха нормоёо 65—70 кубометр хүрэтэр дүүргэдэг байха юм. Нүхэр Полянский өөрынгөөл урдахиие хараад ябадаггүй, харин нүхэдтөө саг үргэлжэ туһалдаг зантай.

Л. Хайдуров.

Ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар

Зэдын комбинадай леспромхозой хүдэлмэришэд эндэхи руднигуудай шахтануудые тулгын болон хэрэгсэлэй бусад модоор хангадаг юм. 1957 он болотор леспромхозой модошод хүдэлмэреэ хуушан аргаар эрхилжэ, хүсэ ехэтэ техникээ ашаг багатайгаар хэрэглэдэг байгаа. Нэгэ электрохюрөөдэ 2 хүн хүдэлжэ ехэ сагаа барадагшье ушар байһан юм.

Леспромхозой модошод байгша оной июль һараһаа эхилжэ, ажалаа оронойнгоо түрүү леспромхозуудай хүдэлмэриин дүршэлөөр эмхидхэжэ эхилээ. Модо бэлэдхэлгэ дээрэ комплексно багахан бригаданууд байгуулагдаа. Тиигэжэ модо отолхо хүдэлмэриие нэгэ хүн дүүргэнэ. Модо таллуулдаг тракторта 3 хүн хүдэлдэг һаань, мүнөө 2 хүн хүдэлнэ. Ажалай энэ түрүү арга хэрэглэһэнэй ашаар хэдэн олон хүдэлмэришэд хамһабариин хүдэлмэриһээ сүлөөдэжэ, үйлэдбэриин гол хүдэлмэридэ табигдаһан байна.

Ажалай эмхидхэлэй һайжаруулагдаһанай ашаар леспромхозой модо бэлэдхэлэй участогууд үдэр ерэхэ бүри олон кубометр модо бэлэдхэнэ. Комплексно шэнэ бригаданууд өөһэд хоорондоо мүрысэн хүдэлмэрилжэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Модо бэлэдхэлэй Хасууртайн участогта нүхэд Шурупов, Стулов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг комплексно бригаданууд үндэр бүтээсэтэ ажалаараа бусадһаа онсо шалгарна. Эдэ бригаданууд модо бэлэдхэхэ һара бүриингөө түсэбые горьтойгоор үлүүлэн дүүргэнэ. Тракторист нүхэр Заятуев өөрынгөө туһалагшатай һара соо 1200-һаа дээшэ кубометр модо таллуулна. Үнгэрһэн ноябрь һарада нүхэр Стуловой бригада модо бэлэдхэхэ даалгабаряа 202 процент дүүргэжэ, мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана.

Жэлэй дүүрэтэр тоотойхон үдэр үлэбэ. Гэбэшье, Зэдын комбинадай леспромхозой модошод жэлэйнгээ түсэбые саг соонь заатагүй дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлнэ.

Б. Ринчинов.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Москвагай промышленна предприятинууд 1957 онойнгоо гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ

Москва городой ажалшад промышленность болон барилгые хүтэлбэрилгые саашадань һайжаруулха тухай парти, правительствын тогтоолнуудые, КПСС-эй XX съездын шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгон, валовой продукци бүтээн гаргаха, тэрэшэлэн гол шухала хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилхэ 1957 оной гүрэнэй түсэбые декабриин 16-да болзорһоонь урид дүүргээ.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбтэ даалгабари нилээд үлүүлэн дүүргэгдэбэ.

Днепропетровск шадар титан гэжэ металл ехээр олдоо

Днепр мүрэндэ шудхадаг Самоткань гэжэ мүрэнэй адагта титан гэжэ металл ехээр олдоо. Энэ үнэтэ металл олон 10-аад квадратна метр газар эзэлнэ. Эндэ олдоһон титанай юрэнхы хэмжээнь манай орондо бии байгаа титанай бүхы баялигһаа нилээд ехэ юм.

Титаниие ерээдүйн элемент гэжэ нэрлэдэг. Туйлай хатуу булад, мүн бусадшье металлнуудые хайлуулан гаргахада титан хэрэглэгдэнэ.

Ургамал модые шэрдэлгэ

УЖГОРОД, (ТАСС) Карпадай саада талададхи ой модоной туршалгын станциин научна хүдэлмэрилэгшэ П. И. Молотков ургажа байһан модые шэрдэхэ шэнэ арга зохёожо байна.

5-10 хоногой турша соо ургамал модондо элдэб үнгын шэрэтэй уһан шэнгээгдэнэ. Сагаан үнгэтэй бук модон зэдэй купоросоор шэрдэгдэһэнэйнгээ удаа хүрин үнгэтэй болоно. Иимэ үнгэтэй болоһон модод удаан саг соо үмхирдэггүй байна. Түмэрэй купоросоор шэрдэгдэһэн модод хүхэбтэр үнгэтэй болоно.

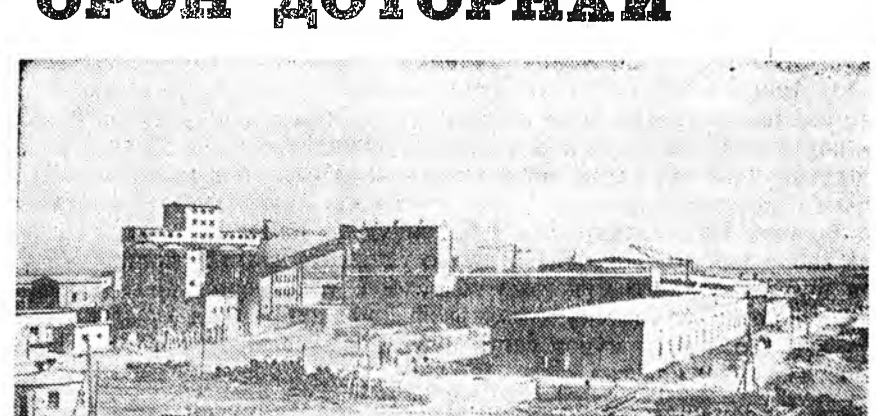

Карагандын область. Казахстанда баригдажа байгаа Магниткын база улам үргэдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Казахстандахи Магниткын үйлэдбэриин базануудай нэгэн—түмэр бетонно хэрэгсэлнүүдэй завод.

ТАСС-эй фотохронико.

Волга мүрэн дээрэхи туйлай ехэ электростанци

Куйбышевска гидроэлектростанциин 20 агрегат мүнөө үедэ булта хүдэлжэ байна. Агрегадууд хамта дээрээ 2.100.000 киловатт хүсэтэй электроэнерги үйлэдбэрилэн гаргана. Энэ электростанци хамта дээрээ 9 миллиард киловатт час электроэнерги гаргаад байна.

СССР-эй индустриин хурдан түргэнөөр хүгжэһэнэй, томо томо электростанцинуудые барилгаар угаа ехэ дүй дүршэлтэй болоһоной ашаар гансашье Куйбышевска гидроэлектростанци баригдаа бэшэ, харин дэлхэй дээрэхи туйлай томо гидроэлектростанцинуудые—Братска, Красноярска, Сталинградска, мүн бусадшье электростанцинуудые бариха арга боломжо бии болоо. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын шиидхэбэринүүд электростанцинуудые саашадань олоор бариха хэрэгтэ угаа ехэ удхашанартай байгаа.

Куйбышевска гидроэлектростанциие, тэрэнэй хаалтые, судналуудай ябаха шлюзууд болон каналнуудые барихын тула угаа ехэ ажал хэгдээ.

104-тэй колхозник

ВОРОНЕЖ. (ТАСС). Лискинэй районой Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельдэ ажаһуудаг Яков Андреевич Колесников һаяхан 104 хүрөө. Энэ үбгэн үшөөл дорюун зандаа. Нюдэнэйнь хараса һайн, шэхэниинь һонор. Яков Андреевич мориной эрхим һайн тоног оёдогоороо суутай болонхой юм.

Эндэһээ холо бэшэ газарта, Николаевка тосхондо Колесниковэй урданай нүхэр Трофим Прокопьевич Кубышкин ажаһуудаг. Энэ үбгэн һаяшаг баһал 104-тэй болоо. Трофим Прокопьевич КПСС-эй XX съездын нэрэмжэтэ колхозһоо тусхай пенси абалаг юм. Нүхэр Кубышкинай 2 хүбүүн, 3 басагадынь 60-аад, 80-яад наһатай болоо. 23 ашанарай, 25 гуша дүшэнэрэйнь олонхинь колхоз, МТС-үүдтэ ажаллана.

НҮХЭД МАЛШАД! ҺҮ, МЯХА, ТОҺОНОЙ ХҮН БУХЭНДЭ ХҮРТЭСЫН ТАЛААР США-Е ТҮРГӨӨР ХҮСЭХЫН ТҮЛӨӨ СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨГӨӨ БҮРИ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛЭГТЫ!

☆ ☆

КПСС-эй ОБКОМДО, БУРЯТ-МОНГОЛОИ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

1957 ОНОЙ НОЯБРЬ ҺАРЫН МҮРЫСӨӨНЭЙ ДҮНГҮҮДЭЭР ҺҮ ЕХЭЭР ҺААҺАН АЙМАГУУД, МТС-ҮҮД, КОЛХОЗУУД, СОВХОЗУУДТА ДАМЖУУЛГЫН УЛААН ТУГ БАРЮУЛХА ТАХАЙ

1957 оной ноябрь һарада аймагууд, МТС-үүд, колхозууд, совхозуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй обком болон БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтообо.

Доро дурсагдагша аймагуудта, МТС-үүдтэ, колхозуудта, совхозуудта КПСС-эй обкомой, БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг барюулха.

Нэгэдэхи зоноор:

Сэлэнгын аймагта (КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Могнонов, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ангархаев). Энэ аймаг ноябрь һарада үнеэн бүриһөө 88 килограмм һү һаажа, энэ жэлдэ һү һааха уялгаяа 98 процент, гүрэндэ һү тушааха, худалдаха түсэбөө 100,2 процент дүүргээ. Ноябрь һарада һү һаалгаяа доошолуулһан Прибайкальска аймагһаа туг абтажа, энэ аймагта үгтэбэ.

Сүхын МТС-тэ (директорынь нүхэр Ибрагимов, парторганизациинь секретарь нүхэр Ларионов, зоотехнигынь нүхэр Третьяков) түрүүн абаһан тугыень үлөөгдөө. Энэ МТС-эй харьяата колхозууд ноябрь һарада үнеэн бүриһөө 99 килограмм һү һаажа, мүнөө жэлдэ һү һааха түсэбөө 102 процент, гүрэндэ һү тушааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэбые 105 процент дүүргээ.

Тарбагатайн аймагай Саянтын сельсоведэй **Калининай нэрэмжэтэ колхоздо** (түрүүлэгшэнь нүхэр Болонев, парторганизациинь секретарь нүхэр Власов, зоотехнигынь нүхэр Рубан). Энэ колхоз ноябрь һарада үнеэн бүриһөө 155 килограмм һү һаажа, һү һааха жэлэйнгээ түсэбые 106 процент, гүрэндэ һү тушааха, худалдаха түсэбөө 337,6 процент дүүргээ. Ноябрь һарада энэ колхозойхидһоо бага һү һааһан Иволгын аймагай Лазогой нэрэмжэтэ колхозһоо туг абтаад, Калининай нэрэмжэтэ колхоздо үгтэбэ.

Һү һаалгаяа дээшэлүүлхэ талаар бараг амжалта туйлаһан Иволгын аймагай **«Авангард»**, Сэлэнгын аймагай **«Путь Ленина»** колхозуудай һайн худэлмэри тэмдэглэгдэбэ.

Хоёрдохи зоноор:

Хоёрдохи зонын аймагууд, МТС-үүд болон колхозууд мүрысөөнэйнгөө уялгые дүүргээгүй, ноябрь һарада һү һаалгаяа ехээр доошолуулһан дээрэһээнь энэ зонын аймагууд, МТС-үүд, колхозуудта дамжуулгын Улаан туг үгтэбэгүй. Ноябрь һарада һү һаалгаяа эрид доошолуулһан Зэдын аймагһаа, Үшөөтэйн МТС-һээ, мүн Заиграйн аймагай «Красный опытник» колхозһоо түрүүн абаһан тугынь гэдэргээ абтаха болобо.

СОВХОЗУУДТА:

Борьёогой совхоздо (директорынь нүхэр Мельников, парторганизациинь секретарь нүхэр Мункуев, главна зоотехнигынь нүхэр Уварова). Тус совхоз ноябрь һарада үнеэн бүриһөө 114 килограмм һү һаагаа. Энэ һарада энэ совхозойхидһоо бага һү һааһан Кяхтын совхозһоо туг абтаад, Борьёогой совхоздо үгтэбэ.

Һү һаалгаяа дээшэлүүлхэ талаар **Яруунын совхозой** һайнаар худэлмэрилжэ байһаниинь тэмдэглэгдэбэ.

Гахай олоор шахана

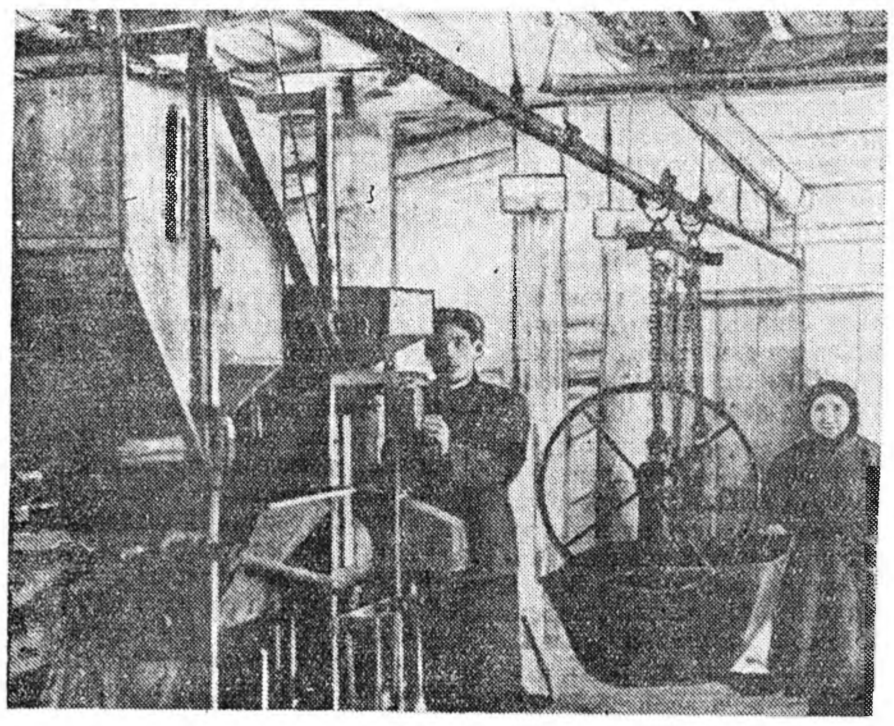

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ тухай түрэл Коммунистическэ партиингаа табиһан зорилгые республикымнай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд угаа ехэ баяртайгаар дэмжэн абаһан юм.

Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоз 1960 он болотор мяха абалгаяа хоёр дахинаар ехэдхэхэ гэжэ хараална. Түсэбэй ёһоор 40 процентыень гахайн мяха абаха гэжэ шиидэнхэй.

Тус колхоз гүрэндэ мяха тушааха, худалдаха энэ жэлэйнгээ даабарние болзорһоонь урид дүүргээ. Тэрэ тоодо 20,5 процентнь гахайн мяхан тушаагдаба. Мүнөө жэлдэ 220 гахай шахагдажа, дунда зэргээр 75 килограмм шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагдаа.

Колхозой фермэдэ дүй дүршэлтэй гахайшад олон. Тэдэнэй тоодо нүхэд Н. Жарникова, Л. Воробьева, комсомолка Галина Перевалова болон бусад оролсоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Фермын тэжээлэй цех соо. Гахайшад М. П. Унагаев, М. Мухамедьярова хоёр тэжээл зөөжэ байна. 2. Түрүү гахайшан Нина Жарникова, 3. Рева Антонова эхэ гахайнуудые эдеэлүүлжэ байна.

А. Мантаевай фото-текст.

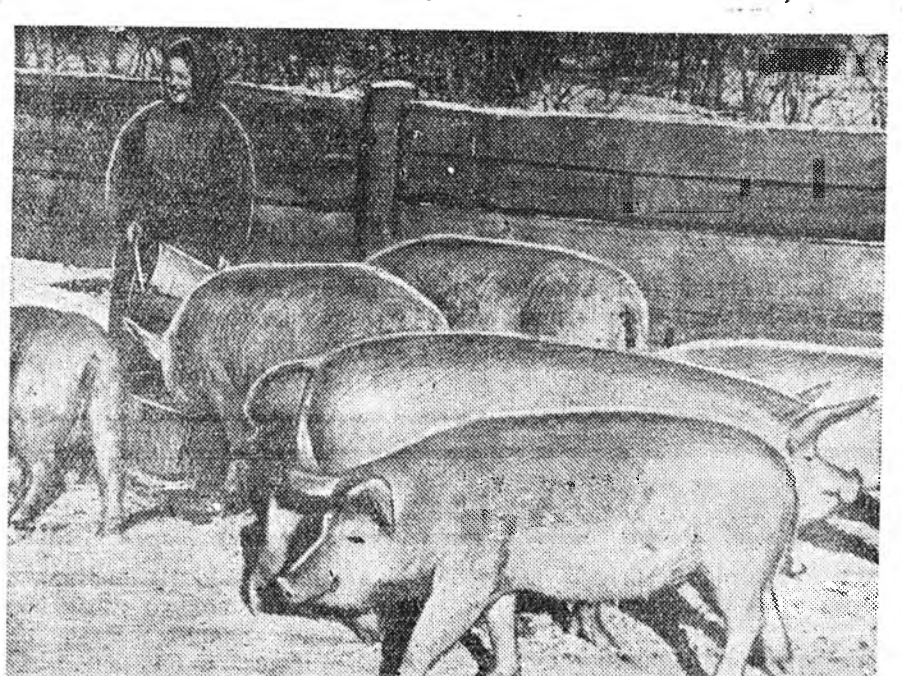

☆ ☆

Үхэрэй мяха ехээр абадаг болохо

Манай республикын түрүү колхоз, совхозууд байгша ондо малаа бэлшээн таргалуулжа, шахажа, үхэрэй мяха улам ехээр абаха талаар зарим тэды амжалта туйлаа. Зүгөөр, республика дотор бүхыдөө мяха абалга, тэрэ тоодо эрхим шанартай үхэрэй мяха гүрэндэ тушааха, худалдаха хэрэг үшөөл хангалтагүйгөөр шиидхэгдэнэ.

Малаа һайса таргалуулжа шахаад, гүрэндэ тушааха арга боломжо республикын бүхы колхозуудта бии байбашье, тиигдэнэгүй.

Үхэр малаар олон Закаменай, Хэжэнгын, Түнхэнэй, Ахын аймагуудта жэлэй түрүүшын гурбан кварталда гүрэндэ тушаагдаһан малайнь тоо толгой олоншье һаа, тэдэнь ехэнхидээ жэжэ буруу хашараг болон туранхай, дундаһаа доошо шадалтай мал байжа, шэгнүүрынь тон бага. Мүн Байкало-Кударын, Кабанскын аймагуудай тушааһан бүхы малайнь 66—78 процент оройдоол 70—80 килограмм шэгнүүртэй буруу хашарагууд байха юм.

Туранхай, жэжэ мал олоор тушаагдажа, эдэ аймагуудай малайнь тоо толгой ехээр хороһон, гүрэндэшье һайн шанартай тарган мяха тушаагдаагүй, түсэбэйшье дүүргэлтэ урагшаа ябаагүй.

Иимэ гээгдэлэй ушар шалтагаан юуб гэхэдэ, тушаагдаха малые илгажа, тэдэниие зун, намартаа зүбөөр бэлшээн таргалуулха, үбэлдөөшье шахаха, жэжэ залуу мал тушаахаяа болихо тушаа биратай хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Малай тоо толгой олошоруулха гээшэ мяха ехээр абадаг болохо асуудалые шиидхэхэ гол үндэһэ һуури болоно. Гэбэшье, республикын аймагуудта малай түл абалга үшөөл хангалтагүй, малай тоо толгой олошоруулха түсэб, уялга дүүргэгдэнэгүй шахуу. Закаменай, Түнхэнэй, Ахын аймагууд малайнгаа тоо толгой олошоруулжа, мяха бүри ехээр абадаг болохо дүүрэн арга боломжотой. Теэд тэндэ мал олошоруулха жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүйһөө гадна, энэ жэлдэ эбэртэ бодо малайнгаа тоо толгой нёдондоной энэ үеынхиһөө һураггүй ехээр хорообжорхёо. Адуулга, эдеэлүүлгын мууһаа үнгэрһэн үе соо аяар 4 мянган толгой мал үхэһэн, гарзалһан байна. Мүн энэдэ харууһалгын мууһаа, хаһа саг соонь ороондо оруулаагүйһөө боложо, үнеэд олоороо һубайрна. Энэ жэлдэ 100 үнеэн бүриһөө оройдоол 60—70 тугал абтаа. Тиигэжэ дурсагдаһан гурбан аймаг малаа олоор гарзалуулжа, үнеэдээ һубайруулжа, байгша ондо 11 мянган толгой мал дутуу абаһан байха юм.

Иимэ хайша хэрэгээр, эзэн бусаар мал ажалаа эрхилжэ яашье болохогүй. Эдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд малайнгаа тоо толгойе олошоруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ, эрхим шанартай үхэрэй мяха ехээр абадаг болохын түлөө бүхы оролдолгоёо гаргаха, арга боломжонуудаа дүүрэн хэрэглэхэ зэргэтэй.

Нэн түрүүн, жэжэ буруу хашараг гүрэндэ тушаахаяа болижо, тушаагдаха бүхы залуу малаа түсхай гүүртэ болгожо илгаад, мал таргалуулха, шахаха дүршэлтэй, шадамар бэрхэ малшадта даалгажа үгэхэ хэрэгтэй. Мяхан болгогдохо залуу малые үбэлдөө һайн түхеэрэгдэһэн типовой байрада байлгажа, бүдүүн, шэмэтэ (аргатай һаа концентрат) тэжээлээр һайса эдеэлүүлхэ, саг сагтань уһалха тон шухала. Тиигэжэ үбэлэй һарануудта залуу мал бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдээ 400—500 граммаар нэмээлгэхэ хэрэгтэй. Шахагдажа байһан 350—380 килограмм шэгнүүртэй залуу малнуудһаа жэлэй түрүүшын кварталһаа эхилээд һайшалжа түүбэрилэн, гүрэндэ тушаажа байха хэрэгтэй.

Эрхим шанартай мяха, мүн тэрэшэлэн зузаан һайн арһа ехээр абадаг болохын тулада залуу малайнгаа 20—30 процентые хоёр хахадтай-гурбатай болоторынь шахажа, 450—500 килограмм шэгнүүртэй томо сарнууд болгохо байна.

Республикын малаар олон колхозууд, совхозуудта мал шахаха түсхай мяханай фермэнүүдые эмхидхэбэл таарамжатай. Тиимэ фермэнүүдтэ һү багатай үнеэдые тугалһаань һалгаангүй байлгажа, тугалайнь 7—8 һаратай болоторнь хүхүүлхэдэ болохо. Һүүлдэ мяхан болгохо тугалнуудые нэгэ үнеэндэ хоёр гурбаарынь хүхүүлжэ, түлжүүлхэдэ таарамжатай. Иигэжэ түлжүүлһэн тугалнууд түргэн томо болосотой, мяхажахадаашье һайн байдаг. Мүн нарай тугалай харууһан нилээд бага болоно. Тугалнуудай 7—8 һаратай болоходо, эхэһээнь һалгаажа үбһэ тэжээл дуран соонь эдюулхэ хэрэгтэй. Тэжээлэй түсхай рацион табижа, 40—50 процент хүрэтэр силос үгэжэ байхаар.

Республикын колхозууд, совхозуудта эбэртэ бодо малые мяхалиг болгохо, мяханайнь шанар һайжаруулхын тулада түргэн томо болодог, мяхалиг үүлтэрэй—казах малаан, хальмаг болон бусад һайн үүлтэрэй бухануудые худалдан абажа, үнеэдтээ табиха хэрэгтэй. Гүрэнэй үүлтэртэ малай станциинуудай һайн үүлтэрэй бухануудые хэрэглэжэ, үнеэдээ искусственна аргаар үрэжүүлхэ шухала.

Түнхэнэй, Ахын, Закаменай аймагуудай эрхэ байдалда һарлагуудые олоор үсхэдэг болохо тушаа зохихо хэмжээнүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэй. Гадна, һарлаг бухануудые юрын үнеэдтэ табижа, хайнагуудтай болохо байнабди.

Республикын аймагуудай малшад болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд үнеэдэй һубайралгые усадхахын түлөө зоотехническэ заабарие нарииваар сахиха, үнеэдээ түхэреэн жэл соо тобир тарган байлгажа, хаһа сагтань ороондо оруулха ёһотой.

Манай республикын малшад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд зоотехническэ түрүү онол арга хэрэглэжэ, мал ажалаа зүбөөр эрхилхэ, гүрэндөө эрхим шанартай үхэрэй мяха бүри ехээр үгэдэг болохын түлөө тэмсэхэ зэргэтэй.

И. Михайлов, БМАССР-эй Хүдөө ажахын министерствын ахалагша инспектор-зоотехник.

Һаалишадай мүрысөөн

Хадхалдааша гэжэ нютагта комсомол-залуушуулай һү һаалиин гүүр эмхидхэгдэнхэй. Гүүртынхид Тонин аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой 22 һаалишанай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Залуу һаалишад үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада һү һаалгаяа хоёр дахин дээшэлүүлээ. Залуу һаалишад Добчинова, Лубсанова, Жамбалдоржиева бүришье һайн үрэ дүн туйлажа, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ ябанад.

С. Табдаев.
П. Цыбенов.

Кяхтын совхозой хүдэлмэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгатай танилсажа, ажалай болон культурна байдалдаа ехэ амжалта туйлахаар шиидэжэ, шэнэ уялгануудые абаһан байгаа. Тиигээд Бичурын совхозойхидые социалистическэ мүрысөөндэ уряа.

Кяхтынхидай энэ уряае бичурынхидай ямараар угтажа абаһан тухай харюу бэшэг доро толилогдоно.

МҮРЫСЭЕЛ ДАА, ХҮРШЭНЭР!

Манай совхозой малшад, албагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, мэргэжэлтэд ажалай болон культурна байдалдаа ехэ амжалта туйлахаар шиидэһэн Танай, кяхтынхидай мүрысөөндэ урилһыетнай хүндэтэйгөөр хүлеэн абаад байһанаа мэдүүлхэмнай.

Манай совхоздо ямар ажалай хэгдэжэ байһаниие, ямар зорилгонуудые табижа байһан тухайгаа дуулгахаяа һананабди.

Совхозоймнай коллектив Октябриин 40 жэлэй ойн урда тээ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаа. Ажахын жэлэй 11 һара соо үнеэн бүриһөө 1840 килограмм һү һаагаабди. Энэмнай нёдондо жэлдэ орходоо үнеэн бүридэ [illegible]0 килограмм ехэ болоно. Һү һаалгаар олон һаалишаднай республикын һаалишадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсажа байна. Жэшээлхэдэ, һаалишад Дулма Гармаева, Дулма Очирова гэгшэд үнеэн бүриһөө 2500 шахуу килограмм һү һаагаа. Мүн һаалишад Дулмажап Доржиева, Намжилма Баторова, Жаргал Дугаров болон бусад үнеэн бүриһөө 2000 гаран килограмм һү һаагаад байна. Нёдондонойхиһоо ноһо хайшалалга хонин бүридэ 800—800 граммаар ехэ абтаа. Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха, малайнгаа тоо толгой олошоруулха түсэбөө дүүргэнхэйбди.

Совхозоймнай ажалшадай ажаһуудал түбхинэжэ, һайн боложо байна. Культурна болон бусад барилганууд баригдаа. Мүнөө жэлдэ ажалшадта 24 байрын гэр, клуб барижа, ашаглалгада оруулаабди. Шэнэ мастерской, 120 тугалай байха байра, 800 хонидой байра, гахайн нэгэ байра баригдаад байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Хандалгатай, эб найрамдалда зорюулагдаһан түүхэтэ документнүүдтэй танилсаха зуураа, манай совхозойхид арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, шэнэ уялгануудые абаа. Малайнгаа тоо толгойе нилээд олошоруулхабди. 1958 ондо 1500 толгой эбэртэ бодо малтай, тэрэ тоодо 540 үнеэтэй, 14 мянган хонитой, 400 гахайтай болохобди. 100 үнеэн бүриһөө 96 тугал, 100 эхэ хонин бүриһөө 110 хурьга, эхэ гахай бүриһөө 20 поршоонхо абажа түлжүүлэгдэхээр хараалагдана.

Малай ашаг шэмэ абалга мүнөө жэлэйхидэ орходоо һураггүй ехээр дээшэлхэ юм. Хэрбээ байгша ондо 1800 центнер мяха тушаагаа һаа, ерэхэ жэлдэ 3000 центнер, тэрэ тоодо 800 центнер гахайн мяха гүрэндөө тушаахабди. Үнеэн бүриһөө 2500 килограмм һүн, хонин бүриһөө 2700 грамм ноһон абтаха юм.

Ерэхэ жэлдэ таряанай баян ургаса абаха зорилгоор механизаторнууднай трактор, машинануудаа шанар һайнтайгаар заһабарилжа байна. Тарилгын машина, зэмсэгүүд февралиин 23 болотор заһабарилагдажа дүүрэхэ. Гадна, эрхим һайн шанартай үрэһэ хүрэнгэ хаагданхай. Тарилгаяа агротехническэ зохид һайн болзор соо үнгэргэжэ, гектар бүриин 10 центнерһээ бага бэшэ ургаса хуряахабди. Мүн сабшалангай газарые һайнаар уһалжа, гектар бүриһөө 12 центнерһээ бага бэшэ убһэ ногоо хуряажа абахабди. Үнеэн бүридэ 10 тонно силос дарагдаха.

Гэхэ зуура, 1958 ондо барилгын хүдэлмэриие бүри үргэдхэхэ зорилготойбди. Шаагдаха гахайнуудай нэгэ типовой байра, 120 толгой үнеэдэй, тугалнуудай байранууд, мүн бани, культбаза, байрын гэрнүүд баригдаха юм.

Танай совхозойхидой абаһан уялгануудые бидэ хаража үзөөбди. Уялгануудаа ажал хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ арга боломжо али алиндамнайшье яһала бии, хэлэһэн үгэдөө хүрэхэшье байхабди. Теэд 1958 ондо үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һаахаар хараалһантнай бага гэжэ һанагдахаар байна. Юуб гэхэдэ, танай совхозой байдал манайхиһаа яагаадшье доротохогүй, үшөө үлүү һайн байхадаашье болохо. Энээнээ дахин хаража үзөө һаатнай яаха юм.

Бидэ өөһэд хоорондоо мүрысөө эмхидхээд, мүрысөөнэйнгөө дүнгүүдые үе үе болоод лэ шалгалсажа байха ёһотойбди. Энэмнай алишье таладаа дүй дүршэлөө андалдажа, дутуу дундануудаа зайсуулжа байха хэрэгтэмнай ехэ удхашанартай байха, ажал хүдэлмэримнай бүришье урагшатайгаар ябаха байна.

Иигэжэ колхозууд, совхозууд хоорондоо мүрысэжэ байгаа һаамнай орон дотороо мал ажалай продуктнуудые элбэг дэлбэг болгохо, һү, тоһо, мяханай хүн бүхэндэ хүртэсөөр богонихон болзор соо США-е хүсэхэ гэһэн мүрысөөндэ илаха зорилгодоо түргэнөөр хүрэхэбди гэжэ лаб этигэгдэнэ.

Бичурын совхозойхидой үмэнэһөө гар табигшад:

Б. Юмсунов, совхозой директор,
Б. Цыренжапов, совхозой парторганизациин секретарь,
П. Гылыков, совхозой хоёрдохи фермын эрхилэгшэ,
Ц. Гармаев, Н. Баторова—малшад.

Ноёхонойхидой уялга

Һаяхан Ноёхонойой сомоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хамтын суглаан болобо.

Энэ суглаандаа колхознигууд үнгэржэ байһан жэлэй дүнгүүдые хаража үзөөд, ерэхэ 1958 оной шэнэ уялгануудые абаа.

Энэ жэлдэ колхоз хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха, худалдаха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргээ.

Ерэхэ жэл тус колхоз хонин һүрэгөө 18 процентээр олошоруулха, хонин бүриһөө 3 килограммһаа доошо бэшэ ноһо хайшалха зорилго табяа. Колхозой түрүү хонишод бүри ехэ амжалта туйлахаар шиидэнхэй. Хонишод Б. Цыбикдоржиев, Д. Цоктоев, Е. Балданов, Х. Аюшеева болон бусад ерэхэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 115-һаа үсөөн бэшэ хурьга абаха, хонин бүриһөө 4 килограммһаа бага бэшэ ноһо хайшалха уялга абаба. Тиихэдэ колхозой хонин һүрэгһөө абтаха олзо доход 2 миллион болохо юм.

Мүн колхозой һаалишадшье хонишодһоо гээгдэхэгүй гэжэ шиидэнхэй. Түрүү һаалишад Борис Цыбденов, Я. Лумбунова, Д. Табутарова гэгшэд ерэхэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 3400 — 4000 литр һү һаахабди гэжэ уялга абаа. Мүнөө колхозой түрүү һаалишад нилээд амжалта туйлажа, үнеэн бүриһөө 2400 — 3200 литр һү һаагаад байна.

Гэбэшье һүүлэй үедэ һү һаалга эрид доошолоо. Теэд колхозой правлени, мэргэжэлтэд һаалишадта биратай туһаламжа үзүүлнэгүй. Үбэлэй һарануудта һү хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр һаахын тулада һаалишад, колхозой хүтэлбэрилэгшэд оролдохо ёһотой.

Ерэхэ жэлдэ нилээдгүй ехэ мяхан гүрэндэ тушаагдаха, худалдагдаха. Илангаяа гахайн мяхан ехээр тушаагдаха юм. Колхоз 300 гахай шахажа, туд бүринень 70—100 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушааха гэжэ хараална.

Мүнөө эндэхид абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула малайнгаа үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Энэ жэлдэ колхозой 4 гүүртын һаамхай үнеэд бултадаа байрадаа уяада байлгагдажа, һаагдадаг болонхой.

Хонид хурьгалжа захалаа. Хонишод В. Будаев, С. Эрдынеева, Д. Цоктоев, Цыбенова болон бусад 40—70 хурьгатай болоод, бүрин бүтэн тэнжээжэ байна. Гараһан хурьгад тобир, өөдэргэн. Хониной хурьгалха үедэ отарануудта комсомолшууд, коммунистнууд эльгээгдэжэ байна.

Иигэжэ Сэлэнгын аймагай XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой малшад ерэхэ жэлдэ ажалай шэнэ амжалтануудые туйлахаар зоригжонхой.

П. Халтанов.

АРАДАЙ ДЕМОКРАТИИН ОРОНУУДТА

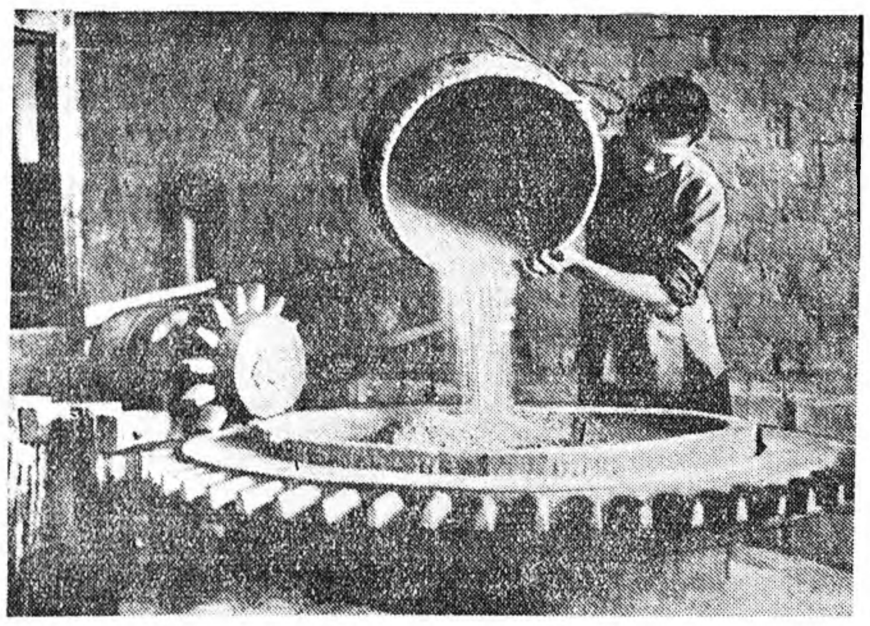

Үйлэдбэриин хамжаануудые хангахын тулада Хитадай Арадай Республикын хэдэн нютагуудта багахан электростанцинууд баригдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хупань провинцида һаяхан баригдаһан электростанциин хүсөөр ябуулагдадаг, барайгар татадаг тээрмэ.

ТАСС-эй фотохронико.

☆

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ БОЛЗОРҺОО УРИД ДҮҮРГЭБЭ

Польшын Арадай Республикын хүндэ промышленностиин предприятинууд 1957 оной гүрэнэй түсэбые болзорһооь урид дүүргээ. Тэдэнэр жэлэй эсэс болотор 64 миллиард злотый сэнтэй промышленна продукци орондоо үгэхэ юм. Ороной хүндэ промышленность нёдондо жэлэйхидээ орходоо 10 процентээр шахуу ехэ продукци бүтээн гаргаа. Тиихэдэ судна барилгын, электротехническэ болон хүндэ индустриин бусад һалбаринууд 25-һаа 33 процент хүрэтэр ехэ продукци бүтээн гаргаһан байха юм. Металл, машинануудые, станогуудые болон бусад түхеэрэлгэ бүтээн гаргаха жэлэй түсэб болзорһоо урид дүүргэгдээ.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКАДА АТОМНА РЕАКТОР ХУДЭЛЖЭ ЭХИЛБЭ

ГДР-эй ядерна физикын түбэй институтда Советскэ Союз атомна реактор үгэһэн байгаа. Энэ реактор декабриин 16-да Дрезденэй шадар Росстендорф гэжэ газарта тодхогдоод, мүнөө худэлжэ эхилээ. Энэ реактор эгээл шэнэ аппаратураар хангагданхай. Тус реакторай хүсөөр ядерна физикэ, техникэ болон бусад һалбаринуудаар научно-шэнжэлэлгын худэлмэри хэгдэхэ байна.

ГДР-эй арадай палатын президиумэй түрүүлэгшэ И. Дикман, премьер-министр О. Гротеволь, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Ф. Зельбман, ГДР-эй элитэ эрдэмтэд, олониитын түлөөлэгшэд атомна реакторай ашаглалгада оруулагдаха үедэ байлсаа.

ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Ф. Зельбман сугларагшадай урда үгэ хэлээ. Германида эгээл түрүүшынхеэ шэнэ реактор мүнөө бэлэн болобо. Залуу эрдэмтэдые болон техникүүдые бэлэдхэхэ, тусхай научна асуудалнуудые шиидхэхэ, арадай ажахын элдэб һалбаринуудта радиоактивна изотопуудые абаха хэрэгтэ энэ реактор ехэ туһа хүргэхэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

ХИТАДАЙ ХИМИЧЕСКЭ ПРОМЫШЛЕННОСТЬ ХҮГЖЭНЭ

Түрүүшын табанжэлэй үедэ Хитадай химическэ промышленность жэл бүри дунда зэргээр 30 процент ехэ продукци бүтээн гаргадаг байгаа. 1956 ондо Хитадай химическэ промышленностиин предприятинууд 43 процентээр ехэ продукци бүтээн гаргаа.

Мүн түрүүшын табанжэлэй туршада 3 томо химическэ завод Цзилиндэ болзорһоо урид ашаглалгада оруулагдаа. Химическэ утэгжүүлгэ бүтээхэ Цзилиндэхи завод түсэбэй ёһоор гурбан жэлдэ баригдаха ёһотой аад, хоёр хахад жэл соо хүсэд баригдажа дүүргэгдээ юм.

Мүнөө Ланьчжоуда баригдажа байһан химическэ утэгжүүлгын завод хоёр жэлэй туршада, тиихэдэ Тайюаньдахи утэгжүүлгын завод жэл хахад соо баригдажа дүүрэхэ байна.

ШЭНЭ ТОМО ЭЛЕКТРОСТАНЦИ БАРИГДАБА

Хитадай Лоян гэжэ нютагта шэнэ электростанци баригдажа дүүрэбэ. Хэнань провинциин бүхы электростанцинуудай мүнөө үедэ бүтээн гаргадагһаа ехэ электроэнерги энэ шэнэ станци үгэхэ юм. Электростанцида бүхы хүдэлмэринүүдые автомадууд хэнэ.

Энэ теплоэлектростанциие бариха хэрэгтэ Советскэ Союз ехэ туһаламжа үзүүлээ.

АЛБАНИДА СОВЕТСКЭ ЛИТЕРАТУРА ХЭБЛЭГДЭНЭ

«40 жэлэй туршада бии болоһон советскэ номууд» гэһэн выставкые Албаниин ниислэл хото Тиранын зон угаа ехээр һонирхон хараа.

Албан хэлэн дээрэ оршуулагдаһан В. И. Ленинэй зохёолнууд выставкэдэ олоор табигданхай. Арадай засагай тогтоһоор 13 жэлэй туршада Албаниин гүрэнэй хэблэл В. И. Ленинэй 60 гаран зохёол хэблэжэ гаргаһан байна. 1956 онһоо эхилэн, В. И. Ленинэй зохёолнуудай суглуулбари хэблэгдэжэ эхилээ.

Пушкин, Лермонтов, Гоголь, Толстой, Горький, Маяковский, Шолохов болон ородой бусад, мүн советскэ уранзохёолшолой 150 гаран ном һүүлэй табанжэлэй туршада хэблэгдэһэн байха юм.

ЧЕХОСЛОВАКИИН ЕХЭ АМЖАЛТА

Чехословакиин экономикоёо болон соёл культураяа хүгжөөхэ хэрэгтээ туйлаһан амжалтануудые харуулһан статья «Руде Право» газетэ толилоо. Мүнөө Чехословаки шулуу нүүрһэ абалгаар Европа дотор долоодохи, дэлхэй дээрэ 12-дохи һуури эзэлнэ. Хүрин нүүрһэ абалгаар тэрэ дэлхэй дээрэ болон Европодо 4-дэхи, булад абалгаар Европодо 8-дахи, дэлхэй дээрэ 10-дахи, шэрэм абалгаар Европодо 8-дахи, дэлхэй дээрэ 11-дэхи, мотоциклнуудые бүтээн гаргалгаар Европодо 5-дахи, шэниисэ абалгаар Европодо 8-дахи һуури эзэлнэ.

Абтадаг буладай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Чехословаки 1937 ондо дэлхэй дээрэ арбадахи, Европа дотор 8-дахи һуури эзэлдэг байгаа һаа, мүнөө дэлхэй дээрэ 7-дохи, Европодо 6-дахи һуури эзэлнэ. Бүтээгдэдэг зарим машинануудай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Чехословаки ехээр хүгжэнги олон капиталистическэ оронуудай урдань гараа юм. Жэшээнь, химическэ промышленностьда хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгэ бүтээхэ талаар Чехословаки Баруун Германитай адли болонхой, металл отолдог станогуудые бүтээлгээр тэрэ США-гэй хэмжээндэ ойртожо ябана. Бүтээгдэдэг прокатна түхеэрэлгын хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Чехословаки Америкын Холбоото Штадуудтай адли.

Буд нэхэдэг промышленностиин бүтээһэн продукциин хэмжээнэй талаар Чехословаки дэлхэй дээрэ түрүүшын һууринуудай нэгые эзэлнэ. Хэрбээ 1937 ондо Чехословакиин хүн бүхэндэ 3,2 паар гутал хүртэхөөр байгаа һаа, 1956 ондо Чехословакиин хүн бүхэндэ 4,2 паар гутал хүртэжэ болохо байба. Харин тиихэдэнь, Францида хүн бүхэндэ 1,7 паар гуталай, Англида 2,7 паар гуталай хүртэхөөр продукци бүтээн гаргагдадаг байха юм.

☆

Корейн Арадай Демократическа Республикын түб хото Пхеньяндахи Гүрэнэй Ураһһайханай театр Глинкын «Иван Сусанин» гэжэ оперо табяа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оперын 3-дахи үйлэһөө харуулагдана.

ТАСС-эй фотохронико.

„Шатаршад"

— Шах... мат!

Энээхэн зураг харахадатнай, хоёр хөөрхэн хүбүүд шатар наадажа һууна аабза? Теэд эдэтнай хоёр бэшэ, ганса хүбүүн.

Фотограф Д. Балданов оньһон арга хэрэглэн, ганса хүбүүе хоёр болгожо буулгаа.

БУРЯТ ТЕАТРЫН 25 ЖЭЛЭЙ ОЙ БОЛОХОНЬ

Байгша оной декабриин 25-да бурят-монгол драмын театрын эмхидхэгдэһэнһээ хойшо 25 жэлэй ой гүйсэжэ, баяр ёһололой оршон байдалда тэмдэглэгдэхэнь. Эндэ театрын директор нүхэр Ц. А. Балбаров «Бурят-Монголой гүрэнэй драмын театрын 25 жэл» гэһэн элидхэл хэхэ байна.

Удаань, «Хабарай дуун» гэжэ нүхэр Ц. Шагжинай зохёоһон зүжэг харуулагдахаар бэлдэгдэжэ байнхай. Тэрэшэлэн декабриин 21-һээ эхилээд, 29 хүрэтэр ойн баярта зорюулагдан хэдэн зүжэг табигдахань.

Колхоздо радиогоор дуу дуулаба

Һаяхан Бурят-Монголой дуу, хатарай ансамль Кударын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо ерэжэ, клуб соонь наада харуулба. Тэндэ артелиин гэшүүд үбгэн залуугүй—бултадаа сугларжа, артистнуудай дуулахыень һонирхон шагнаһан, хатархыень гоёшоон харaһан байна. Дуушад М. Чайванэ, Ч. Шанюшкина гэгшэдэйород, бурят арадай, мүн монгол дуунуудые дуулахадань хэдэн удаа нэрьемэ альга ташалган болоо.

Гадна, БМАССР-эй габьяата артист Цырен Хоборков колхозой радиогоор дуу дуулажа, тэндэхи радио шагнагшадые ехээр һонирхуулба.

Н. Рампилов.

Түймэр сараха эмхи

Исидор Исидорович Драйченко Хориин аймагай Адха тосхоной ажалшадай дунда хүндэтэй болонхой. Энэ нүхэрэй үүсхэлээр тэндэ түймэр сараха эмхи байгуулагдаба. Тэрэ эмхидэ орогшод гал аюулһаа һэргылхэ, түймэр унтарааха заабаринуудтай танилсаа. Хүн бүхэндэ хэдэ хэдэн гэр болон барилганууд даалгагдажа үгтэһэн байна. Даабари абаһан хүн бүхэн түймэрһөө һэргылхэ гурим тушаа нютагай зоной дунда хөөрэлдөө үнгэргөө. Тэрэнэй ашаар энэ тосхондо галай аюулһаа һэргылхэ гурим наринаар сахигдана.

Һаяхан Исидор Исидорович Драйченкодо БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зүгһөө мүнгэн шан үгтөө.

В. Бузунов.

Сагай уларилые шэнжэлхэ үшөө нэгэ станци бии болобо

Доодо Жэрэм шадар сагай уларилые шэнжэлхэ шэнэ станци байгуулагдаба. Энэ станци Тарбагатайн аймагай Жэрэмэй машинно-тракторна станци шадар сагай уларилые шэнжэлхэ үүргэтэй юм.

И. Котов.

76 жэлдэ һохор ябаһанаа харадаг болобо

КУНГРАД. (Кара-Калпакска АССР) 76 жэлэй урда тээ Кара-Калпагта үгытэй айлайда һохор хүбүүн түрэһэн байгаа. Тэрээнэй эхэ эсэгэнэр хүбүүгээ харадаг болгохын тулада юушье хэжэ шадаагүй. Рахман Кузыев бүхы наһан соогоо алтан дэлхэйе хараагүй. Тэрээнэй хандаһан бүхы врачууд харадаг болгохын тулада юушье хэхэ арга байхагүй гэжэ тоолодог байгаа.

Кара-Калпагай эгээ холын районуудай нэгэниинь болохо Кунградта бүлэг врачууд ерэһэн байна. Нюдэ аргалдаг врач Татьяна Георгиевна Ильина бригадатай ерэлсээ.

Кузыевай нюдые наринаар шэнжэлһэнэй һүүлээр Татьяна Георгиевна операци хүүлхые дурадхаба.

Операци амжалтатайгаар хэгдэжэ, 76 наһатай Рахман Кузыев наһан соогоо эгээ түрүүшынхеэ харадаг болобо.

(**«Правда»** газетэһээ).

Хонжоо наймаашад баригдаба

Городой ажалшадай хуушарһан бараа худалдадаг дэлгүүр дээрэ милициин хүдэлмэрилэгшэд Катускаускас Богуслав, Чистяков Иван гэгшэдые бариба. Тэрэ хоёр 125 түхэриг сэнтэй шэнэ валенкануудые 200 түхэригөөр наймаалжа байгаа.

Железнодорожно районой 1-дэхи участогай арадай сүүд хонжоо наймаа хэһэнэйнь түлөө Катускаускас, Чистяков гэгшэдтэ тус бүридэнь 200 түхэригэй яла тохоо, мүн худалдажа байһан валенкануудыень гүрэнэй зөөри болгон абаба.

П. Сыромятников,
милициин лейтенант.

ХИЛЫН САААНАҺАА

Тобшо мэдээсэлнүүд

Кипрын арад зон хуби заяагаа өөһэдөө тодорхойлхын түлөө тэмсэнэ. Кипрын арад зон хуби заяагаа өөһэдөө тодорхойлхо эрхэтэй гэһэн резолюци ООН-эй Генеральна Ассамблейн сессиин абаха гэхэдэнь, колониальна гүрэнүүдэй түлөөлэгшэнэрэй һаалта хэһэн дээрэһээнь, кипрынхид һүүлэй үедэ тэмсэлээ улам шангадуулба. Баруун гүрэнүүдэй баримталдаг һанамжые буруушаан, Никозидо, Фамагустда, Пафоста, Лимасолда, Киренидэ болон бусад городуудта демонстраци, забастовконууд декабриин 16-да болоо. Ороной городуудай олонхи һургуулинууд хаагданхай, мүн магазинууд хүдэлнэгүй. Типографиин хүдэлмэришэдэй забастовко хэһэнһээнь болоожо, декабриин 16-да газетэнүүдэй олонхинь гараагүй.

Үнгэрһэн неделиин туршада Кипр аралай элдэб нютагуудта болоһон үймөөнэй үедэ хамта дээрээ 200 гаран хүн, тэрэ тоодо 60 полициинхид шархатаа гэжэ Рейтер агентство мэдээсэнэ.

***

Индонезидэ эсэргүү ябуулга. Индонезидэ хабаатай нютаг болохо Баруун Ирианиие урдынхидаал адли эзэмдэжэ байхын тулада Голландиин правительствын түлөөлэгшэд Парижда сугларaад байһан НАТО-гэй гэшүүн—оронуудта дэмжүүлхэ гэжэ байха шадалаараа оролдоно. Голландиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Лунс Англи болон Францин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэй, мүн США-гэй гүрэнэй секретарь Даллестай уулзажа, энэ асуудалаар хөөрэлдөө. Голланди Индонези хоёрой хоорондо юунэй түлөө арсалдаан, тэмсэл болоноб гэжэ США «һайн ойлгоно» гээд Даллестай хөөрэлдэһэнэйнгөө һүүлээр Лунс Голландиин радиогоор мэдүүлээ. Тусхайлбал, США «бидэндэ туһаламжа үзүүлхые зүбшөөгөө» гэжэ Лунс хэлээ.

***

Стивенсонэй хэлэһэн үгэ. США-гэй демократическа партиие ударидагша Э. Стивенсон Чикагода үгэ хэлээ. Оронуудые хани барисаатай болгохо, амгалан тайбан байдалда тэдэниие хоорондонь харилсуулан ажаллуулха гэһэн политика ябуулхадаа Советскэ Союз улам олон шэнэ нүхэдтэй болоожо байна. «Элдэб лагерьнуудта хабаададаггүй оронуудые Советскэ Союз айхабтар түргөөр өөрынгөө талада оруулжа байна», гадна «Азиин, Дунда Зүүн зүгэй болон Африкын һулаар хүгжэнги оронуудта США улам хүндэгүй болоод, тэндэһээ түрюулжэ байна» гэжэ тэрэ хэлээ.

Үнгэрһэн неделиин туршада Советскэ Союз «баһа дахин илалта туйлаба» гэжэ Стивенсон мэдүүлээ. «Баруун Европодо атомна буу зэбсэг эльгээхэ тухай бидэнэй хөөрэлдэжэ байхада, ядерна бомбонуудые хорихо тухай, энхэ тайбан байдал тогтоохо тухай бэшэгүүдые Советскэ Союз бэшэжэ байгаа бшуу». Урдаа табиһан зорилгоёо дүүргэхын тулада США политикаяа ондоогоор, «хүсэ баримталангүйгөөр» ябуулха ёһотой гэжэ Стивенсон хэлээ.

***

Америкын империалистнууд Индонезиин хэрэгүүдтэ хамаархаха һанаатай. Хоорондоо гараһан арсалдаагаа шиидхэхын тулада дары түргэн хэлсээ хэжэ эхилхыень Индонезиин болон Голландиин правительствонуудта США-гэй президент Эйзенхауэрэй дурадхаһан тухай Джакартада байдаг Америкын элшэн сайд Индонезиин түлөөлэгшэдтэ дуулгаа.

Голландитай хэлсээ хэхэһээ арсахагүй байгаашье һаа, Индонези хэлсээ хэе гэжэ хэзээшье түрүүн дурадхахагүй гээд правительствын түлөөлэгшэд харюусаа.

Декабриин 18-да США-гэй гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ Гердон Мейн Индонезиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Субандриотой дахин уулзаа.

«Гадаадын ямаршье түлөөлэгшэдэй заабаригүйгөөр бидэнэр политикаяа ябуулжа шадахабди» гэжэ «Хариан Ракьят» газетэ бэшээ.

Голландиин электрическэ болон газова бүхы компанинуудые Индонезиин правительствын хинамжадаа абаһан тухай Министрнүүдэй Кабинедэй тогтоол декабриин 18-да толилогдоо.

***

Голландиин ажалшад Индонезиин арадтай һаналаа нэгэдэнхэй. Баруун Ирианһаа Голландиин колонизаторнуудые намнахын түлөө Индонезиин арадай хэжэ байһан тэмсэлые дэмжэжэ байһанаа мэдүүлэн, Голландиин ажалшад һаяхан Амстердамда митинг үнгэргөө. Баруун Ирианиие Индонезидэ үгэхэ тухай Индонезиин республикатай хэлсээ хэжэ эхилхэ, мүн Индонезиин арадые занахаяа болихо гэһэн эрилтэ Голландиин правительствын үмэнэ табиһан бэшэг парламентын хоёрдохи палатын гэшүүдтэ эльгээхэ гэһэн резолюци митингдэ хабаадагшад абаа.

***

Израиль НАТО-до орохо түсэбтэй. Израиль НАТО-до орохо һанаатай гэжэ Грециин «Врадини» гэжэ буржуазна газетэ бэшэнэ. «Израилиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Меир Америкын болон Англиин харюусалгата түлөөлэгшэдтэй уулзажа, энэ асуудалаар хэлсээ хээ» гэжэ Израилиин премьер-министр Бен-Гурионой һаяхан мэдүүлһэн тухай газетэ бэшэнэ.

***

Эрика Эверт сүүдлүүлжэ байна. Бременэй ландтагта Германиин компартиһаа депутат байһан эхэнэр Эрика Эверт гэгшые Бременэй нэгэ сүүд сүүдлэжэ байна. «Германиин Федеративна Республикые унагааха гэһэн зорилготой ябуулгада хабаадаа» гэжэ тэрэ гэмнэгдээ. КПГ-гэй хоригдохын урда тээ, 1955 ондо Э. Эвертын бэшэһэн статьянууд «гэмнэлгые гэршэлһэн данса» гэжэ сүүдтэ асарагданхай.

***

Англиин арад зон америкынхидые үзэн ядадаг боложо байна. Водородно бомбонуудые тээһэн Америкын самолёдуудай Англи дээгүүр ниидэдэг болоһонһоо хойшо Англиин арад зон улам ехээр дураа гутадаг болоо. Англиинхид Америкын самолёдуудай жолоошодые үзэн ядадаг болоһоноо заримдаа нюунгүй харуулна. Америкын лётчигуудые ресторануудта, клубуудта, футболой матчнуудта англиинхидай наадалжа, ёгтолон доромжолжо байһыень һүүлэй үедэ оло дахин хараабгэжэ «Дейли Геральд» газетын корреспондент Генри Филдинг һаяхан мэдүүлээ.

Бомбонуудые абаад ниидэдэг болоо гэжэ бидэн тухай дуулаһанһаа хойшо Англиин зон бидэндэ ехэ муугаар хандадаг болоо гэжэ Америкын лётчигууд хэлэдэг болонхой гээд Филдинг бэшэнэ.

США-гэй оборонын министерствын мэдээсэл

ВАШИНГТОН, декабриин 18. (ТАСС). Энээнэй урда тээ хоёр дахин табигдахадаа тэһэршэһэн «Атлас» гэжэ түби хоорондын баллистическэ ракетэ Кейп-Канаверал (Флорида штат) гэжэ туршалгын базаһаа мүнөө табигдаа гээд США-гэй оборонын министерство соносхоо. Ракетын табигдаһанай һүүлээр хэдэн минутын үнгэрөөд байхада, мүн лэ тэрэ министерство иимэ хоёрдохи мэдээсэл толилоо: ракетэмнай «хэдэн зуун миль» ниидээд, «ошохо газартаа хүрэбэ».

ПАРИЖ, декабриин 18. (ТАСС). США-да табигдаһан һомон «оройдоол хэдэн зуун миль ниидээд буугаа». Тиимэһээ «энэмнай ехэ амжалта гэжэ хэлэхэнь бэрхэтэй байна» гэжэ Франс Пресс агентствын Вашингтондо байдаг корреспондент мэдээсэнэ.

Редакторай орлогшо
О. ГОМБОЕВА.

Пединститутдай студентка, манай хайрата нүхэр

РАБДАНОВА Дулмын

түргэн үбшэндэ дайрагдажа, сагһаа урид наһа бараһантай дашарамдуулан, эхэдэнь, түрэлхидтэнь 51-дэхи группын студентнүүд гүнзэгы гашуудалаа мэдүүлнэбди.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74. отв. секретаря — 27-37. отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14. культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н— 00611. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 5753.